

ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบของผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญา

นายทวี ชูโต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE POSSIBILITY OF ADOPTING "LAY JUDGE" IN CRIMINAL TRIAL

Mr. Tawee Choto

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

500466

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบของผู้พิพากษาสมทบมาใช้ใน
คดีอาญา

โดย

นายทวี ชูโต

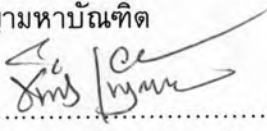
สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

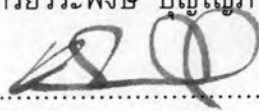
รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

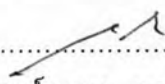
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตร์

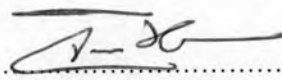

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ชิตีพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

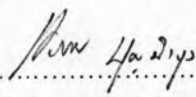
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์กุลพล พลวัน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วรรณชัย บุญบำรุง)

ทวี ชูโต : ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบของผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญา.
(THE POSSIBILITY OF ADOPTING "LAY JUDGE" IN CRIMINAL TRIAL)
อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, 164 หน้า.

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการน้อย โดยเฉพาะช่องทางการเป็นผู้พิพากษาสมทบ การวิจัยพบว่าประเทศไทยมีเพียงศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน และศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ เท่านั้น ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมผ่านช่องทางการเป็นผู้พิพากษาสมทบ สำหรับในศาลอื่นๆ มิได้เปิดช่องทางให้มีผู้พิพากษาสมทบแต่อย่างใด

เมื่อศึกษาหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในต่างประเทศแล้วพบว่า มีอยู่สองแนวทางหลัก กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้าเป็นลูกขุนในการพิจารณาคดี แนวทางหนึ่งซึ่งจะพบในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เป็นต้น และอีกแนวทางคือการให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นผู้พิพากษาสมทบซึ่งจะพบในประเทศเยอรมัน นอกจากนี้ยังมีการให้บุคคลที่ไม่มีความรู้ทางกฎหมายมาทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษา เช่น ประเทศอังกฤษ อิตาลี เป็นต้น และจากการศึกษาพบว่าได้เกิดระบบใหม่ที่เป็นระบบผสมระหว่างลูกขุนและผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งจะนำมาใช้ในประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2552

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอแนวคิดว่าควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพิ่มขึ้น โดยผ่านทางระบบการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบแบบพิเศษ ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2550.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4886231734 : MAJOR LAWS

KEY WORD: POSSIBILITY / ADOPTING / LAY JUDGE / CRIMINAL / TRIAL

TAWEE CHOOTO : THE POSSIBILITY OF ADOPTING "LAY JUDGE" IN CRIMINAL TRIAL. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.DR. APIRAT PETCHSIRI, 164 pp.

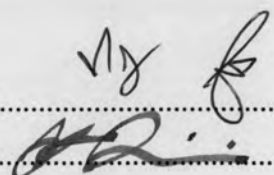
The study shows that citizen participation in the Thai criminal process is still in its infancy stage. Especially, the use of citizens' participation as lay judge is underutilized. Now-a-days, citizens' participation as lay judges in Thailand is limited only in Children and Juvenile Court, Labor Court and Intellectual Property and International Trade Court. In other courts, there is no provision for lay judge.

This study examines the use of citizen participation among selected countries and finds that there are two major citizen's participation models, i.e., people participation in the jury trials of England, The United State of America, France, etc., and the other model is people involvement in the proceedings as lay judges, which are found in Germany. Moreover, ordinary citizens with no legal background are used in the court of law to perform judges' duties such as in England, Italy etc. This thesis also finds that in Japan new system of citizen participation has been recently created. The use of a hybrid method between jury model and lay judge model will begin its first trial in 2552 (B.E.).

This thesis proposes for the more widely usages of ordinary citizen to directly participate in the legal decision making process in Thai criminal courts. By adopting special lay judge model, which this author deems to be a most proper innovative model for Thailand criminal process of the near future, the citizen participation in the judiciary will be enhanced.

Field of Study.....LAWS.....Student's Signature.....

Academic Year.....2007.....Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่ได้ให้ความกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับผู้เขียน ท่านได้ให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะอันมีค่าอย่างยิ่งตั้งแต่ผู้เขียนเริ่มทำวิทยานิพนธ์ จวบจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนมีความรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อคิดบางประการเกี่ยวเนื้อหาบางส่วนของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ กุลพล พลวัน ท่านอาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์ และท่านอาจารย์ ดร. วรณชัย บุญบำรุง ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยท่านอาจารย์ทั้งสามได้สละเวลาอันมีค่าในการทำ การตรวจพิจารณาวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำแนะนำทางวิชาการในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พินดา เย็นสมุทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจียม เคหะรูป ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิมา พิษณานนท์ อาจารย์ชัยัญญาภัค นิลทองคำ และ ดร. วัฒนา อัครคพานิช ที่ได้ให้ความเมตตา กรุณาแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ผู้เขียนขอขอบคุณในความช่วยเหลือและกำลังใจจากคุณชนาธิป ชินะนาวิน คุณพฤตวรวิธ รินทร์ธราศรี คุณภัทริน รินทร์ธราศรี และคุณรุ่งอรุณ จันท์พูล ตลอดจน กำลังใจที่สำคัญยิ่งจากคุณสุกัญญา พงษ์อริยะทรัพย์

ผู้เขียนขอขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ในคณะ นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะคุณวัลลภา แก้วพนาสิริ คุณเกษราภรณ์ ไหลสงวนนาม และคุณอรสุดา แสงกำ ที่ได้ให้คำแนะนำอันสำคัญยิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่สำคัญยิ่งคือคุณพ่อทองตัน ชูโต คุณแม่ปัญญา ชูโต และครอบครัวของผู้เขียนที่ได้ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เขียนมาโดยตลอด

ประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณ แก่บิดา มารดา และครู อาจารย์ทุกๆ ท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ ตลอดจนผู้แต่งหนังสือหรือตำราทุกท่านที่ผู้เขียนใช้อ้างอิงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำหรับความผิดพลาดและบกพร่องอันเกิดมีแต่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและปัญหาของการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
บทที่ 2 อำนาจตุลาการและการมีส่วนร่วมของสังคม.....	5
คำนำ.....	5
2.1 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	5
2.2 รูปแบบของการใช้บุคลากรในอำนาจตุลาการ.....	8
2.2.1 ประวัติศาสตร์ของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมในระบบลูกขุน.....	8
2.2.2 ระบบศาลที่มีลูกขุน.....	11
2.2.3 ระบบลูกขุนในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย.....	12
2.2.4 ระบบศาลที่ใช้ผู้พิพากษาอาชีพและผู้พิพากษาสมทบ.....	13
2.2.5 ระบบสำรองผู้พิพากษาและพนักงานอัยการสมทบ.....	17
2.2.6 ตะโตะยุติธรรม.....	19
2.3 ข้อแตกต่างระหว่างลูกขุนและผู้พิพากษาสมทบ.....	20
2.4 ระบบศาลต่างๆ ในประเทศไทยที่ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม.....	22
2.4.1 ศาลเยาวชนและครอบครัว.....	22
2.4.2 ศาลแรงงาน.....	30
2.4.3 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ.....	37
2.4.4 ศาลภาษีอากร.....	41

	หน้า
2.3.5 ศาลล้มละลาย.....	43
2.5 สภาพปัญหาจากระบบผู้พิพากษาสมทบของศาลในประเทศไทย.....	44
สรุป.....	49
บทที่ 3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ใช้ในต่างประเทศ.....	50
คำนำ.....	50
3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในต่างประเทศ.....	50
3.1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศอังกฤษ.....	50
3.1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	70
3.1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศฝรั่งเศส.....	83
3.1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศเยอรมัน.....	88
3.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศอิตาลี.....	94
3.1.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศญี่ปุ่น.....	96
3.2. การประกาศยกเลิกระบบลูกขุนของประเทศในภูมิภาคเอเชีย.....	105
3.2.1 การประกาศยกเลิกระบบลูกขุนของประเทศสิงคโปร์.....	105
3.2.2. การประกาศยกเลิกระบบลูกขุนของประเทศอินเดีย.....	108
3.3 ตารางเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	109
สรุป.....	110
บทที่ 4 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบของ ผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญา.....	114
คำนำ.....	114
4.1 ข้อดีของการมีรูปแบบผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญา.....	115
4.2 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำเอารูปแบบ ผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญาจากข้อดี.....	116
4.2.1 รูปแบบของลักษณะและประเภทของการ นำไปปรับใช้ในคดีอาญา.....	116
4.2.2 วิธีการได้มาและการคัดค้านซึ่งผู้พิพากษาสมทบในคดีอาญา.....	117
4.2.3 ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของ ผู้พิพากษาสมทบในคดีอาญา.....	118

4.2.4 วาระการดำรงตำแหน่งและค่าตอบแทน ของผู้พิพากษาสมทบในคดีอาญา.....	119
4.2.5 การพ้นจากตำแหน่ง.....	119
4.3 ข้อต่อของการมีรูปแบบผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญา.....	120
4.4 วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำเอารูปแบบ ผู้พิพากษาสมทบมาใช้ในคดีอาญาจากข้อต่อ.....	124
4.4.1 วิธีการได้มาซึ่งผู้พิพากษาสมทบ.....	124
4.4.2 ความสามารถในการช่วยเหลือผู้พิพากษาอาชีพ.....	126
4.4.3 ความปลอดภัยของผู้พิพากษาสมทบ.....	128
4.4.4 พื้นฐานประวัติศาสตร์ทางวิธีพิจารณาความ.....	129
4.4.5. สภาพสังคมที่มีผลต่อการปรับใช้ผู้พิพากษาสมทบในคดีอาญา.....	132
4.6 ความจำเป็นของลักษณะคดีอาญา.....	135
สรุป.....	141
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	144
คำนำ.....	144
5.1 บทสรุป.....	144
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	153
รายการอ้างอิง.....	156
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	164